

Kúria

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.653/2018/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke, Dr.
Feleky István előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2018. november 7.
Az ügy tárgya: embercsempészás büntette
Terhelt(ek): ... és társai
Első fok: ányai Járásbíróság 14.B.562/2016/57. ítélet, 2017.
május 11. tárgyalás
Másodfok: ányai Törvényszék 10.Bf.278/2017/13. ítélet, 2017.
szeptember 28. nyilvános ülés
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: ... I. rendű terhelt és védője, ...
II. rendű terhelt
Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészás büntette miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a ... I. rendű terhelt és ... II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálv a Tatabányai Járásbíróság 14.B.562/2016/57. számú ítéletét és a Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság 10.Bf.278/2017/13. számú ítéletét
- ... I. rendű és ... II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja,
- a ... I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elutasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Tatabányai Járásbíróság a 2017. május 11. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 14.B.562/2016/57. számú ítéletével:
- [2] ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett embercsempészség büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont]. Ezért őt bünszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt (helyesen: mint bünszervezetben elkövetőt) 11 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett továbbá vagyonelkobzásról, egy korábbi ítélettel kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről és az előzetes fogvatartás beszámításáról.
- [3] ... II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett embercsempészség büntetében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont]. Ezért őt bünszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt (helyesen: mint bünszervezetben elkövetőt) 5 év 6 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett továbbá vagyonelkobzásról és a házi őrizet beszámításáról.
- [4] Az elsőfokú bíróság rendelkezett még a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.
- [5] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Tatabányai Törvényszék a 2017. szeptember 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 10.Bf.278/2017/13. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta: az I. rendű terhelt tekintetében a szabadságvesztést 6 évre enyhítette és a közügyektől eltiltást mellőzte; a II. rendű terhelt tekintetében a szabadságvesztést 4 év 6 hónapra enyhítette, további vagyonelkobzást rendelt el és korrigálta a házi őrizet beszámítását. Egyebekben az I. rendű és II. rendű terhelt tekintetében helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [6] Az elsőfokú bíróság által megállapított (elsőfokú ítélet 4-6. oldal), s a másodfokú bíróság részéről kiegészített (másodfokú ítélet 3. oldal 3. bekezdés) történeti tényállás lényege:
- [7] A Kúria előrebocsátja, hogy a Legfelsőbb Bíróság, illetőleg a Kúria felülvizsgálati ügyekben folytatott gyakorlata a tényálláshoz kötöttség ténybeli terjedelmét a támadott ügydöntő határozat szó szoros értelmében vett tényállást megállapító részében foglalt tényeknél tágabbnak tekinti. A tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálendő: ezért a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (EBH 2013.B.2. indokolás, BH 2015.216.I., BH+ 2014.9.388.I., BH 2015.216.I., BH 2013.237., BH 2013.53., BH 2006.392.). Ennek megfelelően a tényálláshoz tartoznak az indokolásban írt, de tartalmilag tényeket rögzítő részek is (BH 2015.216.I.).
- [8] A **település 1** en lakó és járművezetői engedéllyel nem rendelkező II. rendű terhelt 2016. február első felében személygépkocsijával **település 2** re ment, s észlelve, hogy rendőri ellenőrzés folyik, azt elkerülendő megállt egy benzinkútnál. Felfigyelt rá a **település 2n** lakó és személygépkocsijával arra haladó I. rendű terhelt, aki mellé állt, megkérdezte tőle „szállító vagy”, amire a II. rendű terhelt „igen” választ adott. Az I. rendű terhelt elkérte a II. rendű terhelt lakcímét és telefonszámát azért, hogy később, amennyiben van lehetőség szállításra, értesítse, abba bevonhassa.
- [9] Az I. rendű terhelt és ismeretlen társa 2016. február 27-én **település 1** en a tanyáján felkereste a II. rendű terheltet, akivel megállapodtak: a II. rendű terhelt migránsokat fog illegálisan ország 1-be

(település 4-be) szállítani, amiért az I. rendű terhelt szállítmányonkénti és fejenkénti pénzt (mindvégig: euró) ígért.

- [10] Az I. rendű terhelt útmutatása alapján a II. rendű terhelt 2016. február 28-án a személygépkocsijával az település 3 melletti ... számú út megjelölt szakaszán megállt, s abba ismeretlen arab, illetve tunéziai „embercsempészek” segítségével felvett hat, az államhatár átlépéséhez jogszerű engedéllyel nem rendelkező líbiai „menekültet”, akiktől a település 4-be szállításért pénzt kért és kapott.
- [11] A migránsok különböző útvonalakon jutottak **ország 2**be, onnan embercsempész segítségével **ország 3**-ba. **település 5**-ben ugyanabban a szállodában voltak. Onnan őket egy palesztin embercsempész pénzért vezette el a magyar határ közeléig, aki megmutatta hogyan kell használni a GPS-t, mellyel egy vízmosást kell követniük, aztán eljutnak a ... számú útig, milyen irányba tartsanak, milyen ponton várja őket az a jármű, amelyik továbbszállítja őket. A migránsok az út során kapcsolatban álltak az embercsempészekkel, aktuális helyzetükről tájékoztatták az őket segítő palesztin embercsempészt is. A migránsok ekként jutottak arra a helyre, ahol őket a II. rendű terhelt várta, aki ekkor kapta meg az I. rendű terhelttől az erre vonatkozó utasítást, s ahol megjelent az I. rendű terhelt is a személygépkocsijával (elsőfokú ítélet 20. oldal 3. bekezdés).
- [12] A II. rendű terhelt a migránsokat **település 1**re, a tanyájára szállította, ahol ott rövidesen megérkezett ismeretlen „társaival” az I. rendű terhelt, aki ugyancsak megegyezett a migránsokkal, akiktől - egy ismeretlen embercsempésszel való telefonos áregyeztetését követően - a szállítás megszervezéséért maga is pénzt kért és kapott, valamint előleget adott át a II. rendű terheltnak a szállítás végrehajtásáért.
- [13] Az I. rendű terhelt a rendőrség kihívásával fenyegetőzve vette rá a migránsokat a fizetésre, és a hiányzó összeg tisztázása végett felvette a kapcsolatot a migránsokat korábban segítő tunéziai embercsempésszel, beszélt ismeretlen, a határon való átjuttatásukhoz kapcsolódó szerb személyekkel is (elsőfokú ítélet 20. oldal 3. bekezdés, 21. oldal 1. bekezdés).
- [14] A II. rendű terhelt a migránsok ... autópályán szállítása közben telefonon - ellenérték ígérete mellett - kérte a járművezetői engedéllyel rendelkező III. rendű terhelt közreműködését, aki az ... körgyűrű lehajtójánál taxival érkezett. A taxist a II. rendű terhelt kifizette. Innen már a III. rendű terhelt vezette a személygépkocsit. A rendőrfőnök az ... autópályán közúti ellenőrzés alá vonta a személygépkocsit, majd az abban utazókat előállította.
- [15] Az I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt egyaránt tudta: illegális a migránsok Magyarországra juttatása, amit a jellemzően három-hat hónapon keresztül tartó, a migránsok számára jelentős anyagi teherrel járó, szervezetben működő, összehangolt, egymáshoz láncolatosan kapcsolódó bűnözői csoportok segítségével történhet, és tevékenységük ehhez kapcsolódik; az adott migránsok ismeretlen embercsempészek segítségével illegálisan jutottak át Magyarország határán; szállításuknak mi a célja és annak teljesítéséért mennyi pénzt kapnak; a szállítások előkészítése, lebonyolítása, ellátása, a szállítás összehangolása, irányítása több, legalább három személy összehangolt magatartását igényli.
- [16] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt és védője, valamint a II. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt.
- [17] Az I. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt: a kiszabott szabadságvesztés büntetése mértéke miatt, enyhébb büntetés kiszabása érdekében.
- [18] Felülvizsgálati indítványának indokai szerint az I. rendű terhelt szervező, információkat közlő tevékenységet végzett, de közvetlenül nem vett részt a migránsok szállításában. Ugyanakkor a tevékenységét a bíróságok nem súlyának megfelelően értékelték a büntetés kiszabása körében, így az aránytalan a II. rendű terheltnél kiszabott szabadságvesztés mértékéhez képest.

- [19] Az I. rendű terhelt nyújtott be - utóbb kiegészített - felülvizsgálati indítványt: a bűnösség törvénysértő megállapítása miatt, felmentés érdekében, másodlagosan a bünszervezetben elkövetés megállapítása miatt, értelemszerűen annak mellőzése és enyhébb büntetés kiszabása érdekében.
- [20] Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványának indokai szerint a bűnösségét nem kétséget kizáró módon, csupán feltételezések alapján, a kétségek értékelésének szabályát is megsértve állapították meg. Holott ő mindvégig következetesen tagadta tevőleges részvételét, míg a II. rendű terhelt szavahihetetlen, vallomásai nem tükrözik a valóságot és azok ellentmondásosak (különbözőek) is. A migránsok közül őt csak három ismerte fel képről, és elmaradt a szembesítésük. Feltételezés még, hogy ő használta a ... hívószámú telefont. Nem bizonyított, hogy közte és a II. rendű terhelt között telefonos kapcsolattartás történt, sőt nem volt semmiféle kapcsolat. A nyomozó hatóság elégtelen bizonyítékot szerzett be. Vagyis: a tényállás megalapozatlan. Mindennek ellentmondva felvetette, hogy az ő magatartása „esetleges bűnsegédként minősíthető”.
- [21] Állította, hogy a bünszervezet meglétét és így a bünszervezetben elkövetést egyértelműen nem állapították meg, illetőleg megállapítása a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével történt. Indokai szerint a hosszabb időre szervezettség és az összehangolt működés sem állapítható meg. Ő nem volt tisztában a magyar „jogviszonyokkal”. A II. rendű terhelt - szürreális - vallomásából a „szállítasz” rákérdezés önmagában nem bizonyítja a szervezettséget, sőt a szervezetlenséget bizonyítja, mert a migránsokat a saját otthonába vitte és az útra nem vett pályamatricát. Bünszervezet nem állapítható meg egyszeri alkalom alapján. A nyomozás során erről szó sem volt. Az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke szerint az nem bünszervezet, de a bírói gyakorlat alapján „feltételezhető bünszervezet”.
- [22] A nyomozás során eljárási szabálysértések történtek, mert a határsértőket párosával hallgatták ki, ezen vallomások ki kellett volna rekeszteni a terhelő bizonyítékok közül.
- [23] Ha nem kerül sor a felmentésére, vegyék figyelembe, hogy először van „börtönben”, túlsúfolt fogvatartási körülmények között, az eddigiekben már megbűnhődött, „egyenlőtlenül” értékelték a súlyosító és enyhítő körülményeket, s a vád tagadása nem súlyosító körülmény. A bírói döntés a migránsokkal szembeni társadalmi elvárásként jelentkező igénynek kívánt megfelelni, aminek nem kíván áldozatává válni.
- [24] A II. rendű terhelt is nyújtott be felülvizsgálati indítványt: a bünszervezetben elkövetés megállapítása miatt, az embercsempészség I. rendű és III. rendű terhelt tekintetében előkészülete, az ő tekintetében kísérlete, bünszövetség megállapítása és enyhébb büntetés kiszabása érdekében.
- [25] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványának indokai szerint az elsőfokú bíróság a III. rendű terhelt tekintetében a

büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 72. § (1) bekezdését megsértve két eljárást vont egybe. Erre visszavezethetően helytelen „tényről-tényre” következtetés, hogy nem volt (helyesebben: volt) tudomása arról, hogy migránsok ülnek a személygépkocsiban. Indítványozta az ügyek „leválasztását”.

- [26] A másodfokú bíróság irányadónak vette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, de azt felül kellett volna vizsgálnia, továbbá félreértelmezte a (4/2005.) BJE jogegységi határozatot is. A helytelenül megállapított bünszervezet helyett „maximum” bünszövetségben elkövetést kellett volna megállapítani, mert ad hoc csoportról van szó, helytelen, hogy a csoport tagjainak nem kell közvetlen kapcsolatban állniuk egymással, sőt nem is kell egymást ismerniük, nem volt összehangolt működés és ő nem járult hozzá egy bünszervezet működéséhez. Téves, hogy az embercsempészt csak bünszervezetben lehet elkövetni.
- [27] A II. rendű terhelt úgy látta, hogy a reá kiszabott büntetés nem arányos az általa elkövetett bűncselekmény súlyával és társadalomra veszélyességével.
- [28] A Legfőbb Ügyészség a BF.706/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványokat részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.
- [29] Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa a törvényben kizárt, mert a büntetés arányossága – anyagi jogi szabálysértés állítása nélkül – önmagában nem alapoz meg felülvizsgálati okot. Ezért a törvényben kizárt.
- [30] Az I. rendű és II. rendű terhelt a tényállás felderítettségét és a bíróságok bizonyítékértékelését kifogásolta, ami a jogerős határozatban megállapított és ezért az irányadó tényállás tilalmazott támadása. Ezért ezen részükben a törvényben kizártak.
- [31] A II. rendű terhelt sérelmezte a bűnösségének megállapítását, amit alaptalannak látott. Ugyanis szerinte nem volt tudatában az általa szállított személyek jogi státusával. Ám okszerű következtetést vontak a bíróságok arra, hogy a ... államhatár átlépése érdekében annak tudatában szállított és szállásolt el hat külföldi személyt, hogy azok az államhatár átlépésére nem jogosultak.
- [32] A bünszervezet törvénysértő megállapítására vonatkozó részében alaptalan az I. rendű és II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa. A bünszervezet törvénysértő megállapítása viszont a minősítés körében megvalósult anyagi jogi szabálysértésként lehet a felülvizsgálat alapja.
- [33] A 4/2005. BJE jogegységi határozat indokolásában kifejtettek alapján helyes az elkövetés összehangoltságára és a bünszervezethez újonnan való csatlakozásra tett megállapítások. Az irányadó tényállás pedig tartalmazza a bünszervezet külső, tárgyi körülményeket meghatározó tényeket.
- [34] Az I. rendű terheltnek a magyar jogszabályok ismeretének hiányára hivatkozása nem tekinthető a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedést megalapozó körülménynek, azaz nincs

büntethetőséget kizáró ok.

- [35] Az I. rendű és II. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetések nem érik el a felemelt büntetési tétel felső határát, így kiszabott büntetésük nem törvénysértő.
- [36] A Legfőbb Ügyészség ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértést nem észlelve indítványozta a megtámadott határozat tanácsülésen történő hatályában fenntartását az I. rendű és II. rendű terhelt tekintetében.
- [37] Az I. rendű terhelt észrevételként a felülvizsgálati indítvány kiegészítését küldte meg ismételten, védője nem tett észrevételt. A II. rendű terhelt az észrevételében megismételte a felülvizsgálati indítványában foglaltak lényegét. Ezt meghaladóan kijelentette, hogy hajlandó magát poligráfos vizsgálatnak alávetni.
- [38] **III.** Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa törvényben kizárt, míg az I. rendű és II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [39] 1. A felülvizsgálati indítványokat a korábbi Be. hatálya alatt nyújtották be. Időközben - 2018. július 1. napjától hatályba lépett - a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.), ezért a Kúria a Be. 868. § (1) bekezdése értelmében főszabályként az új büntetőeljárási törvényt alkalmazta.
- [40] 2. Az I. rendű terhelt védője önmagában kifogásolta az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés mértékét.
- [41] A Kúria idevonja - annak függvényébe és a későbbiekben kifejtve, hogy miért vetette el az anyagi jogi szabálysértésre vonatkozó érveiket - az I. rendű és II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványainak azon részeit is, amelyekben ugyancsak sérelmezték a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét.
- [42] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont 1. fordulat ba) alpontjának szabályozása megegyezik a korábbi Be. 416. § (1) bekezdés b) pont 1. fordulatában foglaltakkal. Ekként alkalmazhatóak az adott körben korábban kimunkált döntések.
- [43] A kiszabott büntetés önmagában nem támadható. Erre nézve az ítélkezési gyakorlat következetes. Ha a felülvizsgálattal érintett cselekmények vonatkozásában anyagi jogszabálysértés nincs, a büntetés önálló vizsgálatára az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) pontja nem biztosít lehetőséget (EBH 2011.2387.). A 2018. július 1. napja utáni helyzetben ugyanez értendő a 2017. évi XC. törvény 649. § (1) bekezdés b) pont 1. fordulat ba) alpontjára.
- [44] Továbbá a kiszabott büntetés csak akkor tekinthető törvénysértőnek, és esne felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntető anyagi jogi törvény valamely mérlegelést nem tűrő, azaz parancsoló jellegű rendelkezésébe ütközve volna a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264.II.).
- [45] Ilyen törvénysértésre sem az I. rendű terhelt védője, sem az I. rendű és II. rendű terhelt nem hivatkozott, s ilyen törvénysértést a Kúria sem észlelt.
- [46] A büntetéskiszabás sem képezheti önmagában a felülvizsgálat tárgyát, így az sem, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés célját, a büntetéskiszabás elveit, illetőleg a büntetéskiszabás során értékelhető (súlyosító, enyhítő) tényezőkről szóló 56. BK véleményt miként veszik figyelembe (BH 2005.337.III. - korábbi hivatkozások aktualizálásával).

- [47] Az I. rendű terhelt által hivatkozott túlzásfolt fogvatartási körülmények nem képeznek büntetéskiszabási tényezőt, mert az azokról való döntés része a jogerős alapítéletnek, s így felülvizsgálati eljárásban nem játszanak szerepet, továbbá a szabadságvesztés (és egyéb fogvatartás) végrehajtása során adódó alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv.tv.) alapján panasz és kártalanítás [10. § (1) bekezdés, 10/A. § (1) és (6) bekezdés] tárgya lehet. A vád tagadása nem súlyosító körülmény, s ilyet a bíróságok meg sem állapítottak (elsőfokú ítélet 23. oldal 3. bekezdés, másodfokú bíróság 6. oldal 6. bekezdés). Az már egyenesen értelmezhetetlen, hogy a bírói döntés a migránsokkal szembeni társadalmi elvárásként jelentkező igénynek kívánt megfelelni. A bíróság mindenekben kötve van a törvényhez [Magyarország Alaptörvénye 26. cikk (1) bekezdés 1. mondat: a bírák a törvénynek vannak alárendelve; a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 2. § (2) bekezdés: a bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok - ezek közé tartozik a törvény is - érvényesülését]. Az I. rendű terhelt tehát nem jogi érvet hozott föl.
- [48] Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa egészében, míg az I. rendű és II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványai a kiszabott büntetés mértékére vonatkozó részekben a törvényben kizártak.
- [49] 3. A II. rendű terhelt szerint az elsőfokú bíróság a III. rendű terhelt tekintetében a korábbi Be. 72. § (1) bekezdésének megsértésével két eljárást vont egybe.
- [50] A hivatkozás azonban nem érintette - miként az I. rendű terheltet sem - a II. rendű terheltet.
- [51] Márpedig az ítélezési gyakorlat egyértelmű. A felülvizsgálat az erre alapul szolgáló bármely ok esetén is csak arra a terheltre nézve folytatható le, akinek javára vagy terhére a felülvizsgálati indítványt az arra jogosultak benyújtották (EBH 2013.B.2.II.). A Kúria az eljárási szabálysértések kapcsán is csak azokra a terheltekre vonatkozóan bírálhatja felül a megtámadott határozatokat, akik terhére vagy javára a felülvizsgálati indítványt előterjesztették (BH 2016.170.). Felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett - a terhelt büntetőjogi felelősségének elbírálása során elkövetett - eljárási szabálysértés (BH 2006.42.III.). Az eljárási szabálysértés miatt előterjesztett felülvizsgálati indítvány esetén nincs lehetőség arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság olyan terhelt ügyében is lefolytassa az eljárást, aki nem terjesztett elő felülvizsgálati indítványt (BH 2000.533.). Felülvizsgálati eljárásban az a feltétlenül hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértés, ha a fiataalkorú terhelt és a felnőttkorú terhelt cselekményeinek egy eljárásban elbírálása esetén a bíróság nem a fiataalkorúak ügyeire előírt összetételben jár el, csak a fiataalkorú terhelt felülvizsgálati indítványa esetén bírálható el (BH 2016.112.II.).
- [52] Rendes jogorvoslati eljárásban az egyik terheltre vonatkozó hatályon kívül helyezési ok kihathat a jogorvoslattal nem élő terheltre is [korábbi Be. 349. § (2) bekezdés, Be. 549. § (5) bekezdés], ám a felülvizsgálati eljárásban ez a szabály nem érvényesül. Ennek az az alapvető indoka, hogy egy alapítélet felülvizsgálatára

kizárólagosan azon terheltet érintően kerülhet sor, akinek a tekintetében a felülvizsgálati indítványt előterjesztették. Ezt kívánja a jogerő (res iudicata) kímélete is. A Kúria hivatalból nem terjesztheti ki a felülvizsgálatot az alapügy olyan más terheltjére, akinek tekintetében indítvány nem lett előterjeszve (lásd: Bfv.II.323/2016/2.).

- [53] A Kúria (korábban: Legfelsőbb Bíróság) ítélezési gyakorlata tehát - a fentiekből kitűnően - következetes. Ezért nyilvánvaló, hogy a II. rendű terhelt - mivel abban nem érintett - nem hivatkozhat a más terhelt tekintetében esetlegesen megvalósult eljárási szabálysértésre, adott esetben az egyesítésre.
- [54] Egyébiránt az egyesítés kifogásolása alappal sem bír, miután az ügyészi vádirat mindhárom terhelttel szemben került benyújtásra, vagyis szó sincs bírósági egyesítésről, illetőleg a vádemelés előtt elkövetett esetleges eljárási szabálysértés felülvizsgálati okot nem is képez [Be. 648-649. §]. Arról már nem is beszélve, hogy még a bíróság végezte egyesítés sem támadható, nem lévén ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont, 608. § (1) bekezdés].
- [55] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a más terheltet érintő egyesítést kifogásoló részében a törvényben kizárt.
- [56] 4. A II. rendű terhelt támadta a bűnösségének megállapítását.
- [57] Ez azonban nem csupán a Legfőbb Ügyészség hivatkozására (nem volt tudatában az általa szállított személyek jogi státusával) vonatkozott, hanem elsődlegesen az irányadó tényállás több ponton való vitatásában áll.
- [58] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor [korábbi Be. 416. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat].
- [59] Ezen nem változtatott az új büntetőeljárási törvény. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen [Be. 648. § a) pont] felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont].
- [60] A felülvizsgálat azonban olyan rendkívüli jogorvoslat, amelynek csak a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt okokból van helye, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja, azaz nem nyitja meg a ténybeli sérelmezés lehetőségét.
- [61] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége tehát - továbbra is - kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [62] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Ide értendő a bizonyítási indítványok elutasítása is, mert azok indokoltságát a bíróság vizsgálat tárgyává teszi, ám szükségtelennek találja a tényállás tisztázásához. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [63] A II. rendű terhelt azonban kifejezetten az irányadó tényállást, valamint a bíróságok bizonyíték-értékelését kifogásolta, aminek felülvizsgálati eljárásban nincs helye. Ezért a Kúria figyelmen kívül

hagyta a II. rendű terhelt vonatkozó érveit, azokat nem vizsgálta. Poligráfós vizsgálatnak (műszeres vallomás ellenőrzésnek) sincs helye, mert felülvizsgálati eljárásban bizonyítás nem folyhat [Be. 659. § (1) bekezdés], illetőleg csak a vádemelés előtt alkalmazható, de bírósági eljárásban már nem [Be. 212. § (1) bekezdés 1. mondat].

- [64] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a bűnösség tényállás tilalmazott támadásán keresztül vitatása a törvényben kizárt.
- [65] 5. Az I. rendű és II. rendű terhelt szerint a bűnszervezetben elkövetés törvénysértő megállapítása folytán a bűncselekmények minősítése törvénysértő, s ezáltal törvénysértő a kiszabott büntetés is.
- [66] A bűnszervezetben elkövetés nem esik a bűncselekmény minősítésének körébe. Ettől függetlenül a bűnszervezetben elkövetés megállapítása büntető anyagi jogi kérdés azzal, hogy a büntetéskiszabás során bír jelentőséggel. Ezért téves a Legfőbb Ügyészség átiratában, hogy a bűnszervezet törvénysértő megállapítása a minősítés körében megvalósult anyagi jogi szabálysértésként lehet a felülvizsgálat alapja.
- [67] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a korábbi Be. 416. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [68] Ezen nem változtatott az új büntetőeljárási törvény. A bíróság jogerős ügydöntő határozata (Be. 648. § a) pont) ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a Btk. – minősítésen túli – más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulat ba) alpont].
- [69] A Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja alapján bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.
- [70] Ez egy az egyben így volt szabályozott a korábbi Btk. 137. § 8. pontjában is.
- [71] Ennek jelentősége van, mert azt, hogy mit értünk bűnszervezetten és bűnszervezetben elkövetésen, az ítélkezési gyakorlat már kellően kimunkálta. Értelmezte a 4/2005. BJE büntető jogegységi határozat, továbbá számos döntés került közzétételre a Bírósági Határozatok című kiadványban.
- [72] A bűnszervezet idézett fogalom-meghatározását is a valódi tartalma szerint kell kezelni, mert egyfelől ennyi, és másfelől nem több. Nem arról van szó, hogy e fogalmat elnagyoltan és sommásan szabályozták, hanem arról, hogy a bűncselekmény bűnszervezetben elkövetésének megállapításához a törvényi követelményeken túlmenő többletkövetelmény nem szükséges (BH 2008.139.II.), „a fogalmi ismérvek törvényi meghatározása kimerítő, azok más ismérvekkel nem bővíthetők” (uo. indokolás).
- [73] Nincs olyan törvényi követelmény, hogy pl. formalizált belső hierarchia érvényesüljön alá- és fölérendeltséggel, parancsrendszerrel, konspiratív kapcsolattartással, a hatóságok felé egységes

- fellépéssel - a bűnszervezetnek nem törvényi kritériuma a hierarchikus kapcsolat (BH 2016.234.II.).
- [74] Nem támasztható a törvényben meghatározottakon túlmenő olyan többletkövetelmény sem, hogy a bűnszervezet ismérve a bűncselekmények elkövetéséből származó haszonszerzés (profitszerzés) általi motiváltság. Ezen ismérv előírásának hiánya nyilvánvalóan abból ered, és azért helyes, mert létezhet haszonszerzés által nem motivált bűnszervezet is. Ilyen lehet, ha az pl. emberek életére tör politikai, faji, vallási, származási vagy egyéb indítók alapján. Bűnszervezet esetében a motívum és a cél haszonszerzésre irányultság nélkül is egybeeshet.
- [75] A Legfelsőbb Bíróság akkor, amikor kimondta, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapításához a törvényi követelményeken túl többletkövetelmény nem szükséges, kifejezetten utalt a bűnös profitszerzés célzatára (BH 2008.139.II.).
- [76] A Legfelsőbb Bíróság ugyanezen döntésének indokolásában ekként foglalt állást: a bűnszervezettel kapcsolatos nemzetközi jogi aktusok közvetlen belső alkalmazása nem megengedett, nem elfogadott, azok csak a belső jogalkotásra lehetnek hatással, jelenthetnek szabályozási kötelezettséget. Nem része tehát a törvényi fogalomnak a jogtalan vagyoni haszonszerzés célzata, a „bűnös profitszerzés” vagy az erre való törekvés.
- [77] Ennek az álláspontnak azért van jelentősége, mert - a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjához a törvényjavaslat miniszteri indokolása is idézi - az Európai Unió Tanácsának 2008/841/IB kerethatározat 1. Cikk 1. pontja szerint: a bűnszervezet „olyan, kettőnél több személyből álló, hosszabb időre létrejött szervezett csoport, amely összehangoltan működik, és amelynek célja az, hogy legalább négy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel vagy annál szigorúbb szankcióval büntetendő bűncselekményeket kövessen el közvetlen vagy közvetett pénzügyi vagy egyéb anyagi haszonszerzés érdekében”.
- [78] A korábbi Btk. és az annak szabályozását átvevő Btk. két ponton is eltér ettől: egyrészt a „legalább négy évig terjedő” elem helyébe az „öt évi vagy ezt meghaladó” kitétel került, valamint elhagyta az „anyagi haszonszerzés” feltételét. Mindkettő nyilvánvaló törvényalkotói döntés. Az anyagi haszonszerzésre (bűnös profitszerzésre) irányultság elhagyása pedig semmiben sem érinti a bűnszervezet kérdését, mert ezáltal ha van ilyen irányultság, ha nincs, a bűnszervezetben elkövetés megállapítható. Ezáltal teljességgel közömbös, hogy - jelen esetben az I. rendű és II. rendű terheltet, valamint a III. rendű terheltet - vezette-e ilyen irányultság, illetőleg részesült-e a közreműködésével elkövetett bűncselekményekkel szerzett haszonból.
- [79] A Kúria megjegyzi, hogy a Maastrichti Szerződés (Szerződés az Európai Unióról) 34. § cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében a Tanács „kerethatározatokat fogadhat el a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közvetítése céljából. A kerethatározatok az elérendő célokat illetően kötelezőek a tagállamokra, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyják. A kerethatározatoknak nincs közvetlen hatálya.”
- [80] Egyébiránt a bűnszervezetnek, illetőleg ezen belül az I. rendű és II. rendű terheltnek, valamint a III. rendű terheltnek volt anyagi motivációja, mert az I. rendű terhelt mozgatta migráns-szállítással - ellenkező adat hiányában - nem is lehetett más felismerhető és ésszerű célja, mint a vagyoni haszonszerzés. Vagyoni haszonhoz jutott az I. rendű és II. rendű terhelt, míg a III. rendű terhelt vagyoni haszon ígérete fejében vett részt az elkövetésben.
- [81] A vagyoni haszonszerzés végett történő elkövetést a bíróságok - helyesen - az embercsempészség minősített eseteként értékelték, ami jól mutatja, hogy az embercsempészségre irányuló bűnszervezetnek sem fogalmi eleme a bűnös profitszerzés.
- [82] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában szerepelt, hogy a bíróságok mellőzték a bűnszövetségben elkövetés megállapítását.
- [83] A korábbi Btk. 137. § 7. pontja alapján bűnszövetség akkor létesül,

ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet.

- [84] Ezt ugyanígy szabályozza a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja is.
- [85] A bűnszervezet és a bűnszövetség viszonyrendszere világos: ha bűnszervezet jön létre, a bűnszövetség megállapítása szóba sem jöhet. Márpedig a bűnszövetséghez képest jelentős többletfeltételre van szükség. Többletfeltétele, hogy nem legalább két, hanem legalább három személy alkotja; hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport; amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.
- [86] A bűnszervezet „nem bűnözők pusztá szövetsége vagy az elkövetett bűncselekmények kumulációja. Az elkövetési alakzat veszélyessége abból fakad, hogy a bűnszövetség a tagoktól elkülönülő, önálló hatalmi entitássá válik, amely káros hatásait így tartósan és széles körben képes kifejteni. A bűnszervezetben történő elkövetés ezért az államtól a társadalom fokozottabb és hatékonyabb védelmét kívánják meg.” {3031/2017. (III.7.) AB határozat [71]}.
- [87] Midőn az alapügyben eljáró bíróságok a bűnszervezet megléte és a bűnszervezetben elkövetés megállapítása mellett döntöttek, az egyúttal kézenfekvő módon jelenti – habár implicit módon – a bűnszövetség meglétének és a bűnszövetségben elkövetésnek az elvetését.
- [88] Az I. rendű és II. rendű terhelt egyes fogalmi elemek hiányát állítva részben magának a bűnszervezet létrejöttét és működését, részben a bűnszervezetben elkövetés megállapíthatóságát vitatták.
- [89] Célszerű megismételni, hogy a jogkövetkeztetések helyessége – továbbra is – kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható. Ugyanis az I. és II. rendű terhelt ellenérvei több elemében az irányadó tényállásba ütköznek.
- [90] Az irányadó tényállás ellenében állították, hogy a bűnszervezet egyes fogalmi elemi hiányoztak.
- [91] A támadott alapítéletben foglalt tényállásból világosan kitűnik: a bűnszervezet tagjai külföldön nem pontosítható számú „embercsempészek” voltak, akik közül megjelölhetőek: a migránsokat **ország 2-**ből ország 3-ba segítő (1) embercsempész, a **település 5**ből őket a magyar határ közeléig kísérő és instruáló (2) palesztin embercsempész, valamint az odavezető útjuk során velük kapcsolatban álló további (3) „embercsempészek”, no meg Magyarországon azok a migránsok átjuttatásához kapcsolódó (4) szerb „személyek”, akikkel az I. rendű terhelt kapcsolatba lépett. Ez a kör eleve meghaladta a törvényben megkívánt legalább három személy meglétét a csoportban.
- [92] Ehhez a bűnszervezethez járult mindenekelőtt a Magyarországon történeteket egykézből irányító I. rendű, valamint a migránsokat szállító II. rendű és III. rendű terhelt, akik maguk is három személyből álló csoportot képeztek.
- [93] A bűnszervezetnek tehát mindvégig megvolt a törvényben megkövetelt három, sőt annál több, minimálisan is legalább hat tagja.
- [94] A bűnszervezet hazai tagjai közül az irányadó tényállás alapján világos, hogy az I. rendű terhelt irányítás alatt álló II. rendű és az ő bevonásával a III. rendű terhelt a végrehajtói szerepet valósították meg, de a bűnszervezethez esetileg kapcsolódó személyeket érintően sem szükséges feltétel, hogy közöttük valamiféle formalizált személyi alá- és fölérendeltség, hierarchia legyen, azaz akár egy sorban is elhelyezkedhetnek.
- [95] A Legfelsőbb Bíróság már megállapította, hogy a bűnszervezet

törvényi fogalom-meghatározásából egyértelmű: a csoport minimális létszámának meghatározottsága, szervezettsége, összehangolt működése lényegileg ténykérdés, míg a szervezett működés hosszabb időtartamára és a csoport céljára a tényállás értékelésével lehetséges következtetést vonni (BH 2008.139. indokolás).

- [96] A bűnszervezet létrejötte és működése tényként került rögzítésre a felülvizsgált ítéletben.
- [97] A jelen ügyben jelentős kérdés, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapítható-e az I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt tekintetében vizsgált egy migráncscsoport Magyarországról ország 1-be irányuló szállítása, azaz egyszeri alkalom (cselekvőség) esetében. Ezt mind az I. rendű, mind a II. rendű terhelt firtatta.
- [98] Erre az ítélkezési gyakorlat már megadta a választ.
- [99] A bűnszervezet törvényi fogalmának nem része akár egyetlen bűncselekmény befejezett elkövetése vagy megkísérlése sem, a törvény az ott írt súlyú vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetését, mint szervezeti célt tételezi a fogalom részeként, s nem követeli meg e bűncselekmények tényleges megvalósítását (EBH 2007.1677.III.). A bűnszervezetben elkövetett embercsempészás megállapításához az egyetlen alkalommal történt közreműködés is elegendő lehet, feltéve, hogy az elkövető tisztában van azzal, hogy az illegális határátlépők eredményes segítése - célba juttatása - csak bűnöző csoportok szervezett együttműködése révén történhet meg (EBH 2006.1385.II.).
- [100] Az irányadó tényállás alapján az I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt egyaránt tudta, hogy az illegális határátlépők ország 4-ből indultak, **ország 2**-től ország 3-on is áthaladva jutottak Magyarországra, és céljuk az ország 1-be történő illegális bevándorlás volt. Ennek ismeretében szükségképpen és megállapítottan is tisztában voltak azzal is, hogy a szállításuk, menet közben való elszállásolásuk, és ellátásuk, több országhatáron való átjuttatásuk csak bűnöző csoportok szervezett együttműködése révén történhet meg, s azzal is, hogy ilyen szervezetet nem egyetlen csoport célba juttatása végett hoznak létre. A bűnszervezetben való bűnelkövetés a cselekmények tárgyi ismérve, ezért ha azzal az elkövető az elkövetéskor tisztában volt, akkor egyetlen közreműködése is bűnszervezetben elkövetett bűncselekménynek minősül.
- [101] Egy ilyen határokon túl nyúló módon összeállt bűnszervezet esetében az I. rendű és II. rendű terhelt részéről vitatott hosszabb időre szervezettség és összehangolt működés eleve szükségszerűség, ennek hiányában sem rövidebb, sem hosszabb távon eredményesen nem funkcionálhat.
- [102] „Az »összehangolt működés« tartalmát tekintve nem más, mint a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása. Ugyanakkor [...] az összehangoltság meglétének (természetéből adódóan) nem feltétele a bűnszervezetben cselekvők közvetlen kapcsolata, a más cselekvések, illetve a más cselekvők kilétének konkrét ismerete" (4/2015. BJE büntető jogegységi határozat indokolás IV. pont).
- [103] A már szóba hozott tudattartalmat érintve a Kúria eljáró tanácsának álláspontja - támaszkodva a Bfv.II.1256/2015/5., Bfv.II.1424/2015/9., Bfv.II.1643/2015/4. és Bfv.II.1358/2016/6. számú határozataiban már kifejtettekre - a következő:
- [104] Abból indult ki, hogy - miként az előbbieken már rögzítette - a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő

minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (EBH 2013.B.2. indokolás, BH/2014.9.388.I., BH 2013.237., BH 2013.53., BH 2006.392.).

- [105] Az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek (BH 2005.167.). A tudattartalom ténybeli megállapítása lehet a tényállás része, ezért a tudati tények a felülvizsgálati eljárásban nem vitathatóak (BH 2011.3.).
- [106] A BH 2011.3. döntés indoklása ezt szemléteessé tette: „Az ügyben eljáró bíróságok ténybeli következtetéssel állapították meg, hogy a terhelt azért vágott a sértett járműve elé, mert meg akarta állítani. A sértett az ütközést csak úgy tudta elkerülni, hogy a járdára felhajtott, a közvetlen veszélyhelyzet fennállt. Ebből következően az irányadó tényállás támadását jelenti annak vitatása, hogy a terhelt közlekedési szabályszegése és ezzel okozati összefüggésben a közvetlen veszélyhelyzet kialakítása nem volt szándékos. Ezért a Be. 423. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a felülvizsgálati indítvány ebben a részében törvényben kizárt.”
- [107] Egyfelől a tényből tényre vont következtetés is tény, másfelől a jogkövetkeztetésnek is ténybeli alapon kell nyugodnia - akkor is, ha a jogkövetkeztetés közvetlenül egy vagy több megállapított tényből került levonásra. (Ellenkező esetben a jogkövetkeztetés, mint tudati tény nem is volna kontrollálható.) Ebből pedig az következik, hogy - mivel az ítéleti tényállás részei lehetnek a tudati tények is - amennyiben az irányadó tényállás egyidejűleg akár primer, akár sekunder tényként és értelemszerűen jogkövetkeztetésként is tartalmazza az elkövető cselekvésével kapcsolatos tudati tényeket, akkor ezekre is érvényesül a támadhatatlanság szabálya.
- [108] A Bfv.II.1256/2015/5. számú határozat vonatkozó része (a tényállás részévé tett tudati tények kapcsán „a vitathatóság csak akkor eshet el, amennyiben a szűkebb értelemben vett tényállásba [korábbi Be. 258. § (3) bekezdés c) pont] tartozó külső, a kívülágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a belső tények valóban következnek”) ennek nem mond ellent.
- [109] A Kúria megállapította, hogy a tényállás részévé tett tudattartalom a jelen esetben is támadhatatlan. Különös tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tudati tények messzemenőig megfelelésben állnak az ugyancsak rögzített külső történésekkel.
- [110] Valamely tudati elem, tudati tény beépítése a ténymegállapítások sorába - ha nem is követelmény, de - elfogadható a bíróságok részéről. A lényeg az, hogy a szűkebb értelemben vett történeti tények és a beépített tudati tény között kétségtelenül fennálló organikus (szerves) kapcsolódás legyen. Ha nem bomlik meg a történeti tények és a beépített tudati tény kapcsolódásának szerves kapcsolata, kifogás nem tehető.
- [111] A jelen ügyben az alapítélet tényállásában rögzített történeti tényekből aggálytalan következtetés vonható a rögzített tudati tényekre. Éppen e tudati tények közvetítik azt, hogy min alapul és miért helyes a bünszervezet megállapítása. Az alapítélet így módon ésszerű organikus (szerves) egységet mutató ténymegállapításokat tartalmaz.
- [112] Az elsőfokú bíróság, majd a másodfokú bíróság elvégezte a 4/2015. BJE büntető jogegységi határozat II. pontjában előírt, az indoklás IV. pontjában körülírt vizsgálatot [a (korábbi) Btk. 98. §-a (1) bekezdése akkor alkalmazható, ha az elkövető tudata a bünszervezet (korábbi) Btk. 137. §-a 8. pontjában meghatározott tárgyi ismérveit átfogja].
- [113] A jelen ügyben a bünszervezet hazai csoportján belül az összehangoltságot jól tükröző feladatmegosztás érvényesült: volt irányító (az I. rendű terhelt) és volt végrehajtó (a II. rendű és III. rendű terhelt).

- [114] Az irányadó tényállásból kitűnik, hogy a bűnszervezet külföldi és hazai tagjai – még ha egy cselekvőség erejéig is – az egyes részfeladatok elvégzésével precízen koordinálták a migránsok illegális Magyarországra juttatását, és az ország 1-be szállítást csak rendőri intézkedés szakította meg.
- [115] Teljesült tehát a törvényben megkívánt hosszabb időre szervezett, összehangolt működés feltétele.
- [116] A bűnszervezet célja világos, hasznot húzni az illegális migráció elősegítéséből. A bűnszervezet tagjainak nem a bűnszervezet által elkövetett bűncselekmény büntetési tétele, hanem az annak alapjául szolgáló tények ismeretében kell lennie.
- [117] A bűnszervezetben elkövető tudatának nem is kell átfognia az általa elkövetett bűncselekmények büntetési tételének pontos ismeretét, mert ez ún. objektív büntethetőségi feltétel, amely független az elkövető tudatától [Magyar Büntetőjog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Budapest, a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjához, a bűnszervezet fogalmához].
- [118] Az elvileg bármely szándékos bűncselekményhez kapcsolható bűnszervezet célja nem azonos az egyes bűncselekmények törvényi tényállásában szabályozott és az aktuális tudattartalomban tükröződő célzattal, következésképpen a megkívánt szándékosságon belül annak mindkét alakzata (Btk. 7. § 1. fordulat: egyenes szándék, 2. fordulat: eshetőleges szándék) megalapozhatja a bűnszervezetben elkövetés megállapíthatóságát. Az irányadó tényállásból ennek ellenére sem olvasható ki, hogy az I. rendű és II. rendű terhelt eshetőleges szándékkal vett volna részt az elkövetésében. Ellenkezőleg, csakis az egyenes szándékkal elkövetésnek van ténybeli alapja.
- [119] Tehát a bűnszervezet céljára vonatkozó feltétel is teljesült.
- [120] A segítségnyújtás az embercsempészség elkövetési magatartása. Nyilvánvalóan a segítségnyújtás körébe tartozik az illegális határátlépők országon belüli szállításának megszervezése és tényleges szállítása is. Ebben pedig részt vett az I. rendű és a II. rendű, valamint a III. rendű terhelt is.
- [121] Ehhez képest a II. rendű terhelt tévesen vetette fel, hogy cselekményének elkövetői alakzata esetlegesen bűnsegédi magatartás. Elvi határozat mondja ki, hogy az embercsempészség elkövetési magatartása segítségnyújtás, vagyis a törvény által tettességgé nyilvánított bűnsegély, s ezért e büntettet tettesként követi el az, aki a külföldről érkező illegális határátlépők szándékának és úti céljának ismeretében vesz részt e személyek elszállításában, ellátásában azért, hogy végül másik országba illegálisan bevándorolhassanak (EBH 2006.1385.I.).
- [122] Ily módon a bíróságok helyesen állapították meg, hogy az I. rendű, II. rendű, valamint III. rendű terhelt egyaránt társtettesek [Btk. 13. § (3) bekezdés]. A ténylegesen nyújtott segítség folytán a cselekvőség az embercsempészség törvényi tényállásába illeszkedett, mégpedig maradéktalanul, ekként a II. rendű terhelt által vizionált elkövetési magatartások nem minősülhetnek sem kísérletnek [Btk. 10. § (1) bekezdés], sem előkészületnek [Btk. 11. § (1) bekezdés, Btk. 353. § (6) bekezdés], egyik terhelt tekintetében sem.
- [123] 6. Az I. rendű és II. rendű terhelt szerint a bűnszervezetben elkövetés törvénysértő megállapítása miatt törvénysértő büntetést szabott ki a bíróság.
- [124] A Kúria erre a kérdésre már kitért az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványával összevontan. E helyütt kiemelandő, hogy ha nincs anyagi jog szabálysértés, akkor elesik a kiszabott büntetés és a büntetéskiszabás önmagában vett vizsgálhatósága.
- [125] A felülvizsgálati indítványok ezen részükben a törvényben kizártak.
- [126] 7. A Kúria a Be. 656. § (3) bekezdése alapján hivatalból elvégzett vizsgálata során hatályon kívül helyezést megalapozó ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértést nem észlelt.
- Az indítványok elvi tartalma**
- [127] A bűnösség törvénysértő megállapítása. A bűnszervezetben elkövetés megállapítása következtében a bűncselekmény törvénysértő minősítése folytán törvénysértő büntetés kiszabása.

A döntés elvi tartalma

[128] A felülvizsgálati indítványok nem alaposak. A bünszervezet megléte és a bünszervezetben elkövetés megállapítása törvényes.

I. A bünszervezetben elkövetés nem esik a bűncselekmény minősítésének körébe, az esetleges törvénysértő megállapítása a büntetéskiszabására vonatkozó büntető anyagi jog - minősítésen túli - egyéb szabályának a megsértéseként bírálendő el.

II. A bünszervezetben elkövetés megállapíthatóságának a feltételeit a büntető anyagi jog kimerítően határozza meg. Ezt meghaladó szempontok nem vehetőek figyelembe.

III. Az Európai Unió Tanács 2008/841/IB kerethatározatának 1. Cikk 1. pontja szerinti bünszervezet-fogalom a magyar jogalkalmazáson nem kérhető számon, mert a Maastrichti Szerződés (Szerződés az Európai Unióról) 34. § cikk (2) bekezdés b) pontja alapján a kerethatározatok az elérendő célokat illetően kötelezőek a tagállamokra, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyják. A kerethatározatoknak nincs közvetlen hatálya.

Záró rész

[129] A kifejtettek értelmében a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva - a felülvizsgálati indítványoknak nem adott helyt. Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát mint a törvényben kizárt indítványt a Be. 656. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította. A megtámadott határozatot az I. rendű és II. rendű terhelt tekintetében, nem ügydöntő végzéssel hatályában fenntartotta [Be. 662. § (1) bekezdés].

[130] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. november 7.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k.
előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő